

Cadascú és com és

La història d'una nova amistat entre dos xiquets que no estan gaire contents amb el tipus de mare que els ha tocat de patir. A la vida hi ha solucions per tot. Blanca i Joan gaudeixen amb la companyia de l'altre, fins que un fet concret obliga totes dues mares a trobar-se cara a cara.

BERENARS AMB CLEOPATRA

TERESA BROSETA

IL·LUSTRACIONS DE JUAN CARLOS SAN ROMÁN

COL·L. "ELS LLIBRES DEL GAT EN LA LLUNA", 24, 85 PÀGS.

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2004

Blanca i Joan es coneixen en començar el curs. Blanca viu al poble, de tota la vida, i Joan arriba, una mica descol·locat, el primer dia, però la mestra li assigna el lloc de Marta, que ha marxat enguany i ha deixat Blanca més sola que la una. Joan i Blanca són companys de pupitre, però l'amistat no comença amb gaire bon peu. Tots dos travessen un moment difícil i els cal una petita empenta per tal d'arribar a conèixer-se. En una edat en què el sentit del ridícul arriba a quotes, també, ridícules, tant Blanca com Joan viuen turmentats per la visió d'unes mares que no són com a ells els agradaria que foren. El conflicte peta el dia que les mares es coneixen i pateixen, com a conseqüència de les diferències de tarannà, una mena de xoc traumàtic.

La història està tractada d'una manera que ens empeny a considerar-la un trampolí des del qual podem analitzar determinats temes transversals molt escaients a l'edat, com ara el de l'acceptació d'ells mateixos i de l'entorn, amb les virtuts i amb els defectes típics de cada persona. L'exaltació del valor de l'amistat és un altre factor que destacaríem del llibre i, a un altre nivell, la valoració de l'estabilitat geogràfica de la família gairebé com a pressupòsit de l'estabilitat emocional dels joves. Joan, que arriba desarrelat a un poble on no coneix ningú, cosa que li succeeix un any rere un altre, desitja amb totes les forces no haver de tornar de canviar d'ubicació i de romandre allà on hi ha la seua nova amiga. Pel que fa a Blanca, que ja ha sofert el desengany de ser "abandonada" per l'amiga de l'ànima, Marta, que l'any passat se'n va anar a viure fora, pateix també aquesta sensació de deficiència, quan veu que perdrà, si no passa res, el nou amic que, amb penes i treballs, ha aconseguit.

La història, per tant, manté uns pocs fils d'intriga (què amaga Joan? Per què no vol que vagen a sa casa? Per què van, ell i sa mare, contínuament amunt i avall? Es farà realment amic de Blanca? L'abandonarà el curs següent?)

que permeten de seguir la història amb una certa fruïció, malgrat el caràcter summament pedagògic de què gaudeix. I, a més, té molta cura a afegir detalls amb què el lector es puga identificar, sobretot relacionats amb la vida quotidiana escolar i d'amistats, dels joves lectors.

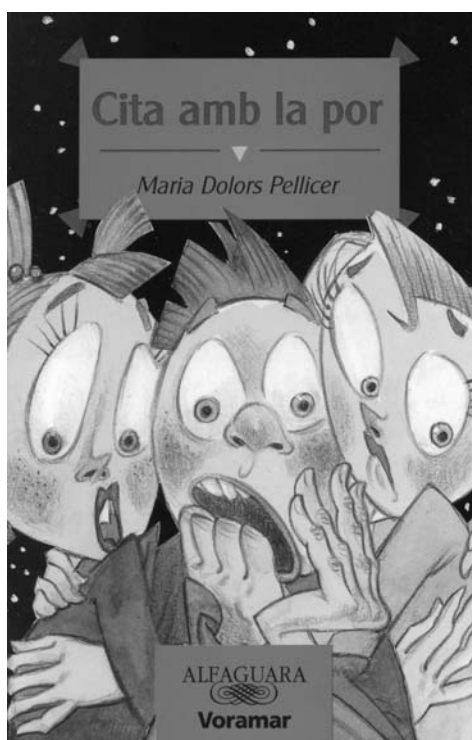
El millor d'aquest conte és l'estil narratiu, que aconsegueix de traslladar l'oralitat al text, d'una banda, sense que sone falsament "juvenil" i, de l'altra, afavorint la fluïdesa del valencià. Una fluïdesa marcada per un lèxic molt personal i agradós que esdevé un bon punt de referència per al lector jove.

Maite Insa

Què ens atemoreix?

Maria Dolors Pellicer ha enllaçat vuit relats fantàstics mitjançant un relat marc sobre Lluna, una xiqueta que no s'espanta de res, i la seua professora Anna que li narra històries que són a vessar de fantasmes, bruixes, cases encantades i premonicions misterioses.

CITA AMB LA POR

MARIA DOLORS PELLICER

IL·LUSTRACIONS DE FRANCESC SANTANA

COL·L. "INFANTIL"

87 PÀGS.

ALFAGUARA/VORAMAR, VALÈNCIA, 2004

El gènere fantàstic de terror ens ha acostumat a una atmosfera i a una sèrie de tòpics que, normalment, aconseguixen esglaiar-nos. Tant en l'àmbit de la literatura com en el cinema, trobem obres que exploten els procediments que van establir autors com Poe ("Y era Poe Poe Poe/ Poe haciendo ruidos con el agua" recitava Carlos Oroza a l'últim Festival Internacional de Poesia de Barcelona), Stephen King, Roger Corman o Tod Browning. Pellicer planteja una situació inusitada però possible: una jove immune a tots aquest recursos esfereïdors, amb un caràcter rebel, no se sent com les seues amigues que "quan llegeixen una història de por s'espanten." Anna, la seua mestra, li proposa contar-li relats esgarriuosos, viscuts per ella o per altres persones del seu entorn.

L'autora crea ambients colpidors amb

descripcions precises i contundents: “milers de vidres, afilats com ganivets, volaven per totes les estances amb diverses trajectòries i feien impossible qualsevol moviment”. Els i les nenes majors de 10 anys seguiran fàcilment les narracions inquietants del volum, il·lustrades en blanc i negre per Francesc Santana, que ha dibuixat una imatge de Lluna entranyable.

L'escriptora introdueix elements de la quotidianitat dels infants i dels joves en els seus relats de terror. Trobem, posem per cas, el fantasma d'un nen fascinat pel futbol, l'avorriment dels xiquets en un poble abandonat durant les calors de l'estiu abans d'anar al cementeri, els banys a la bassa en conill la nit de San Joan, el fantasma del pare d'un amic amb la granota de mecànic, amb un escrit a l'esquena: “Tallers Paco. Automoció”... i molts altres detalls que donen alguna versemblança als relats, però que també capgiren les convencions del gènere de terror i provoquen el somriure. Els tòpics de gènere resulten entretinguts, però són una construcció cultural que difícilment coincideixen amb els nostres sentiments, pot ser complicat fugir d'allò que vegem al porno quan practiquem sexe, evitar la literatura romàntica quan ens enamorem, deixar de contar els acudits que hem sentit a un

humorista per provocar rialles o dilucidar quines històries són les que realment espanten, si les que parlen de fantasmes, tempestes inquietants i somnis misteriosos o aquelles que esporugueixen Lluna: “les (...) que parlàvem de les víctimes de totes les guerres, de la seua misèria i els seus patiments; de pobles esclavitzats per la tirania dels diners i d'aquells que només viuen per fer-ne més; de tantes morts que clamen justícia; de les llàgrimes vessades des de la ràbia i la impotència de les persones que no tenen res (...) les vides no viscudes per xiquetes mutilades de cos i ànima i venudes per no res”. La realitat és molt més terrífica que la ficció, malauradament.

Imma Gandia

Històries per a no dormir

Tractades amb un punt de dolçor i força tendresa, aquestes històries, per molt que esgarrifem, mostren un món on l'atreviment i la ingenuïtat dels més menuts poden desafiar tot un munt de perills, fins i tot la mort més immediata i poderosa.

DIVENDRES 13 I ALTRES HISTÒRIES INQUIETANTS

ROSA MARIA COLOM

DIBUIXOS DE MABEL PIÉROLA

COL·L. "L'ELEFANT", 8, 94 PÀGS.

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2004

Dirigides a lectors a partir dels dotze anys, la col·lecció "l'Elefant" publica ara uns relats plens d'intrigues, d'humor i de secrets, amb personatges que apareixen i desapareixen entre pòcimes i espectres.

Són quatre històries fantàstiques i fantasmals on el terror i el misteri prenen forma de conte, hereves de la millor literatura d'aquest gènere, com ara els relats d'Edgar Allan Poe o les *nouvelles* de Guy de Maupassant. Històries que posen la pell de gallina, en les quals la mort arriba disfressada a buscar els vius, tant de nit, com en plena llum del dia.

Finalista del Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre 2003 amb aquest llibre, l'autora penetra en el món dels infants a través d'uns personatges que són xiquets sincers, valents, decidits i plens d'imaginació. Aquest és el cas de "La visita nocturna", la meua història preferida. En ella, i durant una nit de Sant Esteve,

el Jordi dorm “un somni inquiet” fins que desperta de sobte “amb la terrible sensació que algú el vigila dins la fosca”. Aquesta “presència abjecta i desmesurada” amb un “alenyar gèlid” és la mort que ve en busca d’un tal Jordi Foix. A la casa, però, n’hi ha tres, de Jordis: avi, pare i fill, i aquí comença el tira i arronsa entre el nostre protagonista i la parca. Fingint la major innocència del món, en Jordi enganya la senyora mort —que ha vingut a endur-se el seu pare— i aconsegueix que se’n vaja amb les mans buides.

La història més boja, però, i que inspira el títol dell llibre, és “Divendres 13”. En ella, en Xim, un noi imaginatiu i perseverant que ha perdut la mare i que no s’entén gens ni mica amb la companya nova del pare, la Cloti, ensopega amb la fórmula màgica per acabar amb les seues tristeses. A contrarellotge i a correuita, l’audàcia d’en Xim s’enfronta al geni de la Cloti en una cursa de bruixeries força divertida i irònica.

A partir dels protagonistes, l’autora mostra als joves lectors com la imaginació, la inventiva i la força del desig dels menuts poden aconseguir fites que, ni la rectitud ni el sentit pràctic de molts adults mai no aconseguirien. En Jordi, en Xim i en Guillem són uns infants tan inquietes que la

seua curiositat no els permetrà estar-se de braços creuats i els durà a endinsar-se en el món de la màgia i dels fantasmes.

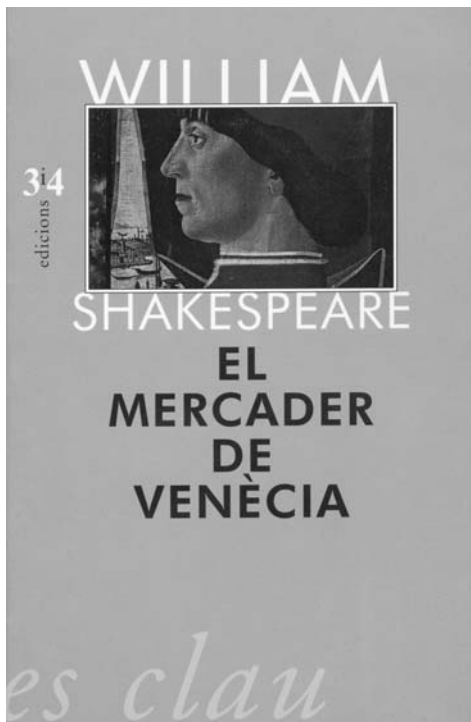
Acompanyades d’uns dibuixos elegants, de tall classicista i naturalista, i on el grafisme ajuda a definir les textures de les il·lustracions, aquestes històries, plenes de tendresa, respecte i estima pels somnis dels infants, aporten entre línies una reflexió intel·ligent sobre l’escepticisme i el materialisme del món dels adults, incapaços moltes vegades de veure més enllà dels seu nas.

Lourdes Toledo

encontres 13

Clàssics juvenils

L'editorial 3 i 4 insisteix en la seua proposta d'acostar les obres més importants de la literatura universal al públic juvenil amb dos textos que han superat indemnes la prova del temps i continuen essent paradigma d'allò que es va qualificar com "la modernitat dels clàssics".

EL MERCADER DE VENÈCIA

WILLIAM SHAKESPEARE

SELECCIÓ, TRADUCCIÓ, GLOSSARI I PROPOSTA DIDÀCTICA
A CURA DE GLÒRIA CASTELLÓ

COL·L. "LLIBRES CLAU", 27. 157 PÀGS.

EDITORIAL 3 I 4, VALÈNCIA, 2004

DECAMERÓ

GIOVANNI BOCCACCIO

SELECCIÓ, TRADUCCIÓ, GLOSSARI I PROPOSTA DIDÀCTICA
A CURA DE SOFIA PASTOR

COL·L. "LLIBRES CLAU", 28. 132 PÀGS.

EDITORIAL 3 I 4, VALÈNCIA, 2004

Boccaccio (1313-1375) i Shakespeare (1564-1616) es troben cadascú en un dels extrems d'un dels períodes més fecunds i brillants de la Història de la Cultura Occidental. Si el primer, amb la seua destresa narrativa, la seua penetració psicològica i la seua ambició estètica prefigura els trets que caracteritzaran la cultura humanista italiana del Renaixement, el segon esdevindrà el mascaró de proa en la introducció d'aquests valors renaixentistes en la convulsa Anglaterra del cinc-cents.

Al Decameró, Boccaccio inventa la narrativa moderna: els seus personatges, despullats de la faramalla mística i la retòrica transcendental habituals de la literatura medieval, esdevenen éssers humans de carn i os, amb totes les seues febleses i virtuts, desigs i afanys, penes i misèries, lluny de l'estereotip exemplificador i moralitzant. La seua mirada sobre la condició humana és juganera, festiva, vitalista; condemna la hipocresia de la moral imperant i dels seus gestors i exalta la bellesa, el plaer, l'amor, el joc, el sentit de l'humor i, per damunt de tot, la pròpia literatura com a antídot de la pesta que assola, en sentit real, però també metafòric, l'Europa baix-medieval, tot anunciant el paper redemptor que abastarà, anys a venir, la cultura renaixentista.

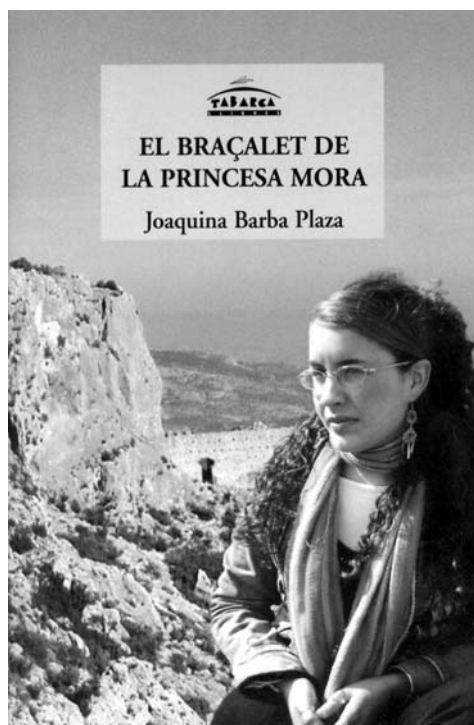
El Mercader de Venècia, com el *Decameró*, es fonamenta sobre els argu-

ments de contes i llegendes populars que el geni de l'autor barreja i reelabora fins obtenir una de les seues obres més colpidores i, potser per això, més representades, de la seua portentosa producció literària. Acusada extemporàniament d'anti-semita pel tractament que fa del personatge antagonista —el jueu Shylock, figura retorçada i turmentada que passa per ser una de les creacions més fascinants del dramaturg tot i comparèixer en només cinc de les vint escenes de l'obra—, la seua trama transcendeix de bon tros els conflictes racials o religiosos per abordar un tema molt més abstracte i universal: la dialèctica entre el bé i el mal, entre l'odi i la misericòrdia, entre l'egoisme i l'amor. I, com en tota la seua obra, la polaritat no es decanta del tot cap un costat o l'altre: Shakespeare potser qualsevol cosa menys simplista així que hi deixa llums i ombres, molts serrells per resoldre i una intranquil·litat en l'esperit del lector o l'espectador, tant el contemporani de l'obra com l'actual, que justifica la seua aclamada grandesa i la seua incorruptible modernitat.

Josep Vicent Frechina

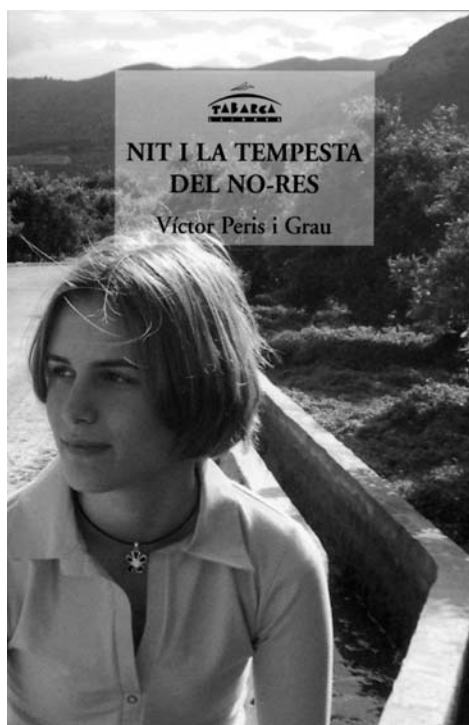
El placer de la juventud

Tabarca Llibres ha publicado, dentro de su colección juvenil, dos obras que tienen algunas similitudes y evidentes diferencias. Las dos obras abordan historias que de alguna manera tienen relación con el mundo árabe y los pueblos de la ribera del Mediterráneo.

EL BRAÇALET DE LA PRINCESA MORA
JOAQUINA BARBA PLAZA
COL·L "TABARCA JUVENIL", 16, 115 PÀGS.

TABARCA LLIBRES, VALÈNCIA, 2004

NIT I LA TEMPESTA DEL NO-RES
VÍCTOR PERIS I GRAU
COL·L "TABARCA JUVENIL", 15, 171 PÀGS.

TABARCA LLIBRES, VALÈNCIA, 2004

Me voy a referir en primer lugar a la obra que lleva por título *Nit i la tempesta del no-res* de la que es autor Víctor Peris i Grau, maestro de profesión que ha escrito varios libros para jóvenes. Ésta es una historia que narra las aventuras de una joven del año 2019. La obra, interesante y bien estructurada, se divide en 21 capítulos que se leen con agrado.

La novela comienza con la conversación entre la protagonista y Gesmil, robot con figura femenina que piensa y decide por sí mismo, sin necesidad de programaciones incómodas, utilizando expresiones convencionales que nada tienen que ver con la técnica. Llama la atención comprobar que mientras el robot Gesmil pertenece a la última generación robótica, los jóvenes protagonistas deben estudiar de forma tradicional para poder aprobar su bachillerato.

El autor ha pensado, para la comunidad en que viven los jóvenes, en una organización que recuerda a Utopía, ciudad que Tomás Moro proclamó en su tiempo como ejemplo de convivencia. Una capital, denominada BST 15, que une a tres pueblos antes disgregados y que forman ahora una sociedad perfecta.

Dos son los hechos que desencadenan las aventuras de este libro: en primer lugar un romanticismo juvenil que lleva a Nit, la protagonista, a soñar con historias de amor entre musulmanes y jóvenes cristianas; por otra parte la casualidad quiere que Nit encuentre ciertas notas sobre la muerte de un monje que vivió en el año 1510.

Nit, con la ayuda de un grupo de amigos y de su ordenador inteligente NASI, comienza una trepidante investigación que les lleva a sumergirse en una dinámica de aventuras y problemas insólitos. Enigmas que, de alguna manera, niegan la posibilidad de llegar a conocer el misterio desencadenado por la «tempesta del no-res». Pero la unión y complicidad entre los protagonistas vencerá todos los misterios.

Después de imaginativas sorpresas viene una solución amable. Lo cierto es que estamos ante un libro inteligente e ingenioso que merece la pena leer.

El segundo libro lleva por título *El braçalet de la princesa mora* de Joaquina Barba Plaza. En esta ocasión la autora nos presenta una aventura de adolescentes con intento de novela de intriga. La obra cuenta la historia de Fátima, una joven de padre árabe y madre española que lucha por conocer sus raíces.

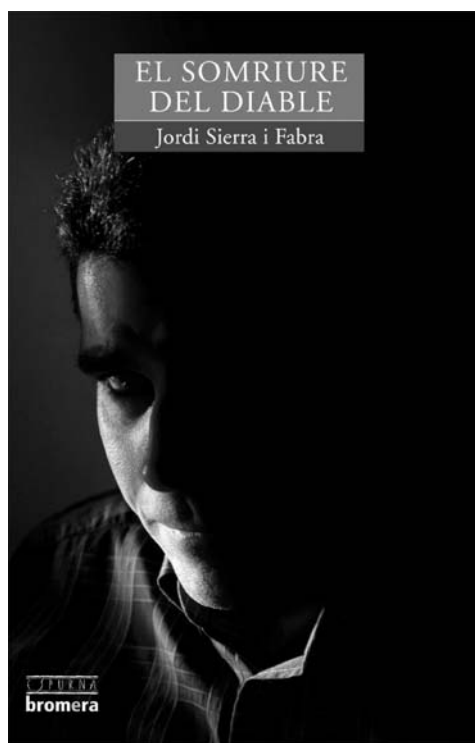
A través de una trama ingenua, la autora hace discurrir por las páginas de este libro a un padre casi desconocido para la protagonista y a un abuelo que, después de todo, cumple el deseo de conocer a la nieta.

Lo más interesante del libro es la relación de pueblos y parajes de la Marina Alta que presenta esta autora, tales como: la Vall de la Gallinera, la Serra Foradada, Pego y algunos restos de castillos. Esperemos la próxima entrega de esta autora a quien tanto le gusta la Historia.

M^o Teresa Espasa

Falses aparences

Jordi Sierra i Fabra (Barcelona, 1947) publica per primera vegada una novel·la en Edicions Bromera. Autor prolífic, ha tractat les més diverses temàtiques: de les biografies musicals a la literatura infantil i juvenil. Aquest cop, l'autor desenvolupa un relat d'intriga urbana, adreçat a adolescents, on les coses no són el que hi semblen.

EL SOMRIURE DEL DIABLE

JORDI SIERRA I FABRA

COL·L. "ESPURNA", 68,

220 PÀGS.

EDICIONS BROMERA, ALZIRA, 2004

Jordi Sierra i Fabra ha creat en la primera novel·la publicada per Bromera el relat de dos germans adolescents que, com si de dos detectius es tractara, investiguen la identitat d'un desconegut que apareix en la vida de la mare dels joves, qui és vidua des que el seu marit va morir en un aparatós accident d'avió. Sierra i Fabra és un dels autors més llegits i populars de la literatura juvenil. Ha publicat més de dues-centes obres en diferents gèneres i formes literàries i aquesta vegada ha optat per una intriga per a adolescents que barreja les característiques pròpies del gènere negre —personatges foscos que amaguen un tèrbol passat, perdonavides i ambients urbans suburbials que es contraposen a una família de classe mitjana de Vallirana, poble proper a Barcelona— amb els problemes d'uns adolescents que viuen realitats familiars diferents a les tradicionals i que han d'entendre les noves relacions entre pares i mares.

El somriure del diable penetra en la ment d'un personatge de doble cara, en Lali, un home turmentat per un passat de delinqüència i estafes. Quan l'Anna –mare dels adolescents protagonistes, Leo i Arantxa- atropella en Lali estableix una relació amb aquest que es farà cada vegada més intensa. A mesura que l'acció es desenvolupa, els dos fills de l'Anna comencen a sospitar i, poc a poc, descobriran la doble cara d'un personatge fosc amagat sota una imatge d'enamorat perfecte. Aquesta relació que s'estableix entre la dona vidua i el desconegut, sosté una trama ambientada a la Barcelona més negra que s'amaga darrere de la Barcelona d'aparador. Els fills de l'Anna, sense pràcticament esperar-ho, es veuen involucrats en una acció trepidant que els portarà a descobrir una història inquietant que també a nosaltres, com a lectors, ens sorprén a cada moment. Tan Leo com Arantxa es veuen obligats a convertir-se en una mena de detectius privats al servei de sa mare, amb el risc que totes aquestes aventures comporten, i comencen a investigar des del moment en què s'adonen del misteri que envolta al nou i estrany amic que vol introduir-se en les seues vides.

Sierra i Fabra ha aconseguit amb *El somriure del diable* una novel·la que reflecteix amb sinceritat les inquietuds d'uns adolescents que viuen una

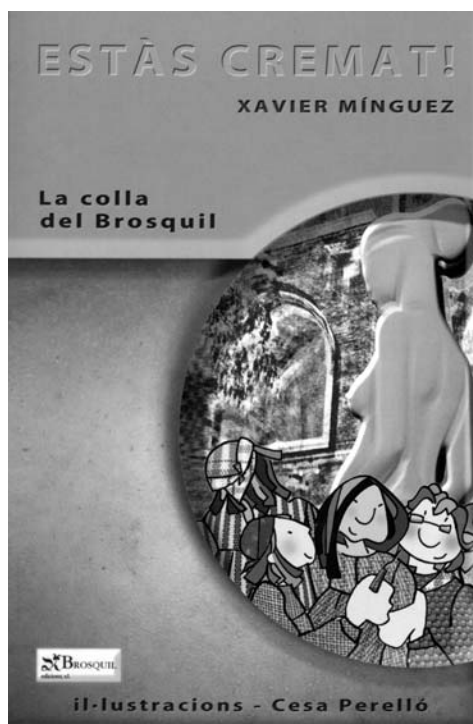
situació familiar difícil. El llibre no deixa d'atreure el lector en tot moment i l'acció ens transporta per les seues dues-centes vint planes sense perdre en cap moment l'interès per conèixer la realitat que s'amaga sota uns personatges que, poc a poc, mostren les seues intencions vertaderes. Una novel·la on les aparences enganyen.

Sònia Martínez Icardo

Un piròman a les Falles

Que vinguen les falles no és per a la colla d'amics d'Empar, la colla del Brosquil, el més fascinant que pot passar, això pensen tots ells fins que Empar, una xiqueta adoptada d'origen colombià, es fa fallera del seu barri i Ximo, en un acte de rebel·lia, amenaça de cremar una falla abans de la nit de Sant Josep.

En *Estàs cremat* Xavier Mínguez narra una història d'aventures senzilla, pròxima i divertida, on l'ubicació de l'acció serà, ben segur, coneguda pels lectors de la ciutat de València i la seua àrea metropolitana. La història està protagonitzada per una colla d'amics pre-adolescents i es desenvolupa en plena celebració de les Falles a la ciutat de València. El marc festiu serveix d'eix a les aventures dels protagonistes, a través de les quals sembla que Mínguez ha volgut donar a conèixer als lectors menuts el món de les falles des de dins. En el transcurs de l'acció es posen de manifest els amors i desamors envers la festa fallera i l'autor aprofita per a contar tòpics —i no tant tòpics— de la festa, per tal d'aproximar-se als detalls de la celebració: els vestits, els casals fallers, els monuments, l'ofrena, l'ambient del carrer, el turisme i la gastronomia que envolta la festa. L'autor utilitza la història de la colla

ESTÀS CREMAT

XAVIER MÍNGUEZ

IL·LUSTRACIONS DE CESA PERELLÓ

COL·L. "LA COLLA DEL BROSQUIL", 6

145 PÀGS.

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2004

per fer també un repàs de la ciutat i dels seus indrets més singulars: el Mercat Central, el Cabanyal, l'Estació del Nord i la plaça de l'Ajuntament, són alguns dels espais on transcorre la història.

Curiosament és Empar, una xiqueta adoptada d'origen colombià, l'única de la colla a qui, en principi, li agraden les falles. Contra la opinió dels seus amics, Empar sorprén a tots i es fa fallera del seu barri i convida la colla a introduir-se en el món faller amb ella. Despertant així adhesions i reticències, Empar defensa la festa i dóna peu a l'inici d'un seguit de successos que posaran a tota la colla en un gran embolic. Un dels amics, Ximo, encara els sorprén molt més a tots amb l'anunci de les seues intencions: cremarà una falla abans de la nit de Sant Josep. La resta del grup intentarà evitar-ho, tot seguint les pistes en clau —algunes en forma de poemes— que Ximo deixa pels casals de les falles de la secció especial. Així que els amics recorren diferents barris de València i deambulen per edificis singulars de la ciutat per tal de localitzar Ximo i evitar el desastre anunciat. Però el que semblava un joc, una amenaça de Ximo que ningú no acaba de creure's, es torna de sobte un perill real amb nous protagonistes i l'aventura divertida de seguir les pistes pren un altre caire: es complica i s'esmuny de les seues mans.

La narració, acompanyada de les il·lustracions en blanc i negre de Cesa Perelló, és de lectura fàcil i ràpida, sobretot pels nombrosos diàlegs, tot i que, en ocasions, els continguts i les reflexions dels protagonistes semblen massa elaborades per a uns aventurers tan joves. El volum inclou un joc i una explicació inicial —amb dibuixos i textos— sobre els protagonistes.

Ana Gimeno

L'ànec submarinista i l'illa rodamons

Les novel·les publicades a la col·lecció "El Micalet Galàctic" *L'illa a la deriva* de Teresa Broseta i *L'ànec i el salze* de Mariasun Landa, són llibres de lectura recomanables per als més joves i eines de treball excel·lents per aplicar a l'aula. De fet, la editorial ha creat a la seua pàgina web unes propostes didàctiques.

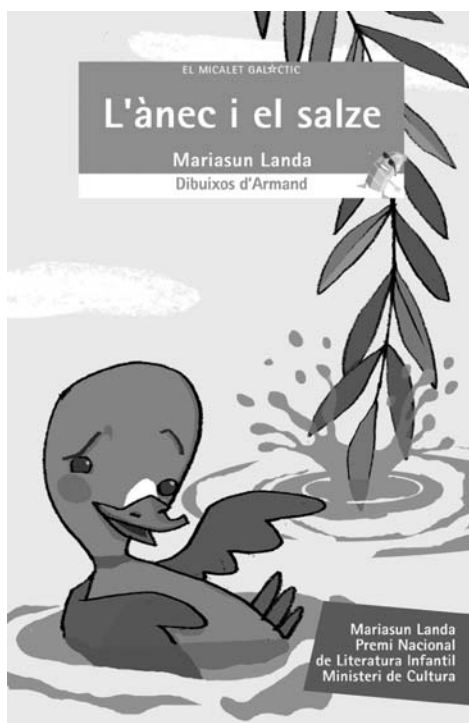
L'ILLA A LA DERIVA

TERESA BROSETA

IL·LUSTRACIONS DE RAMON PLA VICENTE

COL·L. "EL MICALET GALÀCTIC", 107, 132 PÀGS.

EDICIONS BROMERA, ALZIRA 2004

L'ÀNEC I EL SALZE

MARIASUN LANDA

TRADUCCIÓ D'AMAIA CRESPO COSTA

IL·LUSTRACIONS D'ARMAND

COL·L. "EL MICALET GALÀCTIC", 108, 60 PÀGS.

EDICIONS BROMERA, ALZIRA 2004

És fàcil trobar ànecs als parcs de les ciutats i dels pobles. Però segur que com l'aneguet del relat *L'ànec i el salze* no hi trobarem cap. L'ànec de Mariasun Landa és tot un estendard dels valors i de les conductes que hauríem de defensar i que perillen per la força dels prejudicis que ens habiten. Voler ésser diferent no és pas fàcil per a l'aneguet del conte, ja que sentir-se diferent i actuar en conseqüència amb allò que se sent potser motiu de menyspreu, vergonya o enveja.

Les il·lustracions d'Armand, senzilles però molt expressives, il·luminen la història de l'aneguet, que des de xicotet volia aprendre a nedar sota l'aigua, i clar, sa mare li renyia perquè allò no era propi d'un ànec com cal. L'aneguet, que era molt constant, continuà amb les pràctiques de submarinisme i sense adonar-se arribà a ésser un submarinista consumat. Un trist salze que vivia al mig de l'estany era l'únic que animava el petit cabussonet, ja que estava avorrit de presenciar com generació rere generació, ànecs, cignes i altres nadius del llac aprenien sempre les mateixes lliçons sense badar bec.

Aquest aneguet i la seua història, excel·lentment traduïda de l'euskera al valencià per Amaia Crespo, encoratja el nostre esperit “romantic-buscador-d'impossibles”, a més d'ésser un bon exemple per als lectors més menuts que, com l'aneguet, comencen a nedar. Si d'aneguets decidits i constants no hi ha molts al món, d'illes a la deriva tampoc hi coneixíem cap fins que ens en trobaren una al relat de Teresa Broseta: *L'illa a la deriva*. No és gens comú que una illa es passege per la Mediterrània com si res, com és el

cas de Làriba, anomenada, per uns, “l'illa rodamón” i que, per altres, és titllada —amb cert menyspreu—, de “tastaolletes”.

Moltes són les versions que transmeten els més majors als joves sobre la deriva de l'illa, com la de la tia Siniet de València o la de l'oncle Evangelos, “el grec”. Però allò més important, què tots aprenen ben prompte, és que Làriba —com els dofins i les gavines— va per lliure i està en pau amb tothom, es defensa en totes les llengües dels ports on atansa, i s'endú d'aquestes poblacions una miqueta de la cultura local, a més d'un cabàs de productes de la terra. Els habitants de l'illa a la deriva minimitzen els maldecaps que suposa anar vagant per la mar sense rumb definit; allò que en principi pareix un motiu d'aïllament, es converteix en nexa de comunicació i d'intercanvi amb la resta dels habitants costaners. Aquesta senzilla narració introdueix els lectors en tot un conjunt de valors, molt repetits, però, poc practicats. Làriba és tot un model de tolerància i de convivència en pau. En paraules de Marina, un dels personatges de la història: “pertot arreu he trobat a muntó de bona gent [...] La llàstima és que tots es creuen diferents i, pitjor encara, més bons que els altres! Per això miren els estranys amb desconfiança i sospiten de tot aquell que té un aspecte diferent o parla una altra llengua [...] Açò que jo he descobert amb esforç i treball, que són molt més els pareguts que no les diferències, ho sabeu els de Làriba des de ben menuts!”.

Nieves Avilés

Una nova aventura, ara al Baix Maestrat

Amb nombroses referències a l'actualitat social, política i informativa de casa nostra, aquest nou episodi de la colla "A colp de pedal", recorre bona part dels pobles del Baix Maestrat per desxifrar una profecia ben antiga i mostrar als joves el nostre patrimoni cultural i paisatgístic.

LA PROFECIA DEL PAPA LUNA

MANEL GARCIA GRAU I JAUME ROLÍNDEZ

IL·LUSTRACIONS DE ROBERT AMORAGA

COL·L. "A COLP DE PEDAL", 17, 101 PÀGS.

PRODIDACTA ABRIL EDICIONS, ALAQUÀS, 2004

No puc estar-me d'evocar, en llegir les peripècies d'aquesta colla, les dels llegendaris "Los cinco", les aventures dels quals van fer les delícies de molts joves lectors en el seu temps.

Traslladats ara a un paisatge i uns costums més propers i en la nostra llengua, l'esperit d'aquests cinc joves —acompanyats sempre d'Ulisses, l'amic de quatre potes— duen a terme un recorregut apassionant i apassionat per les nostres comarques. Una excusa perfecta per familiaritzar els lectors més joves —especialment els de ciutat— amb el país on viuen i les seues gents.

En el seu recorregut pel País Valencià —comarca a comarca—, els quatre adolescents intrèpids, i al capdavant, la Blanca, una jove bibliotecària de Russafa —el barri de València on viuen tots cinc— no rebutgen cap ocasió d'aventura, sobretot si darrere d'ella

hi ha una causa justa, com ara salvar un paisatge, un monument o ajudar aquells que lluiten per preservar qualsevol mostra del patrimoni cultural valencià. L'aventura i el valor de l'amistat són, doncs, els aspectes que més destaquen en aquest llibre, on dos móns que viuen prou d'esquenes es posen en contacte: el de la ciutat i el de comarques.

A mena de guardians de la riquesa i de la diversitat que ens envolten, l'exemple d'aquests adolescents —una colla modèlica i envejable— queda molt lluny de la realitat que viu la majoria dels nostres joves. Potser per això resulten històries massa boniques i somniatruïtes, si bé suposen un punt de referència lúdic i enriquidor per a aquells lectors que encara tenen tant de temps per davant i als quals el dia a dia se'ls presenta com una elecció i un risc nou a emprendre.

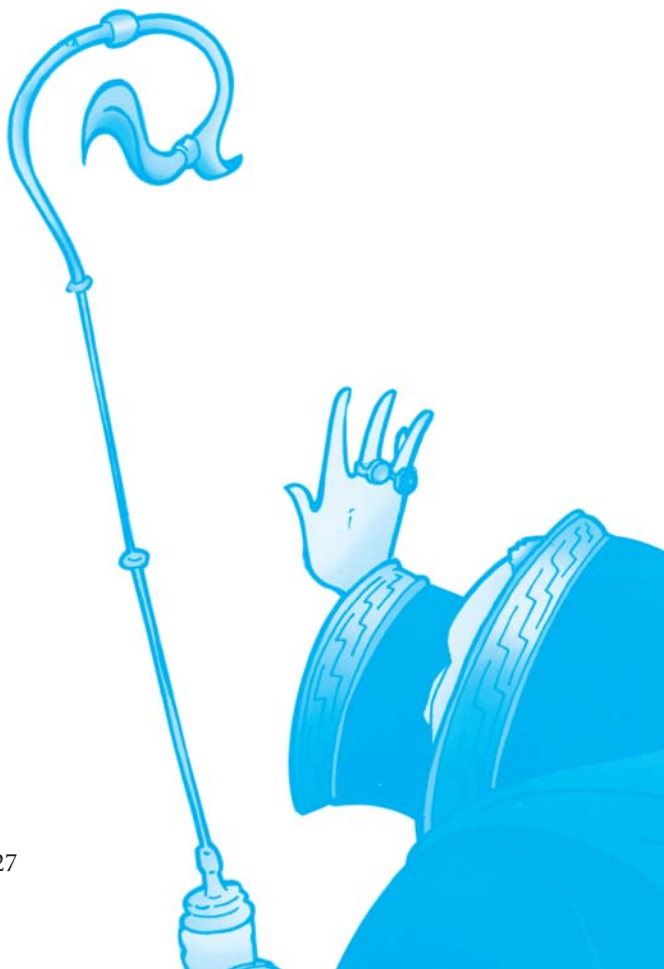
Amb un llenguatge actual i unes il·lustracions molt expressives i dinàmiques, els llibres de la colla “A colp de pedal” són una ocasió lectora per conèixer la nostra història i reflexionar al voltant de la realitat, sobretot, a propòsit d'aquella que no ens mostren els mitjans de comunicació, com és el cas de l'especulació immobiliària i la conseqüent aniquilació del nostre entorn natural.

En aquest nou lliurament, ara pel Baix Maestrat, aquests joves es deixen dur

entre codis i missatges ocults, d'una pista a una altra fins arribar al seu objectiu. Mentrestant, però, no desaprofitaran l'ocasió per ajudar els amics o per apuntar-se a qualsevol causa justa, allà on els necessiten.

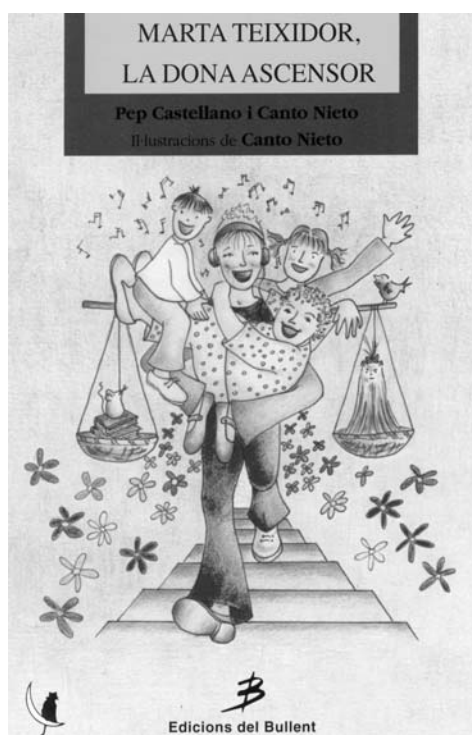
Ràpids, intrèpids i amb capacitat de decisió i de compromís, aquesta és la imatge d'una adolescència idíl·lica, que no coincideix molt amb la que tracten cada dia pares i professors, però que deixa entreveure com l'amistat i la solidaritat són valors encara possibles.

Lourdes Toledo

Veïns i floretes

Marta Teixidor, la dona ascensor és la darrera de les històries per a infants contada i il·lustrada pel tàndem creador Pep Castellano i Canto Nieto. Amb un esperit positiu i bona dosi de fantasia l'autor i l'autora ens endinsen en una comunitat de veïns ben entretinguda.

MARTA TEIXIDOR, LA DONA ASCENSOR.

PEP CASTELLANO I CANTO NIETO

COL·L. "LLIBRES DEL GAT EN LA LLUNA", 26, 95 PÀGS.

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2004

La literatura que ve fent-se des de ja fa un temps, tant per a infants com per a joves, té al meu parer coses positives i altres, de negatives. Es publiquen moltes obres de qualitat dubtosa que fan d'aquest gènere una espècie de calaix de sastre on cap de tot; el mercat actual és així. Els llibres per a infants que combinen text amb imatges són en principi interessants perquè a més de la lectura, els nens i nenes tenen el suport visual.

A banda dels aspectes formals d'un llibre, o els de publicació, hi ha el contingut, allò que es diu, el missatge que reben els petits lectors. En aquest sentit és, em sembla, on s'ha de ser més rigorós, perquè un llibre ha de meravellar els infants, els ha de motivar a llegir-ne d'altres, els ha d'ensenyar alguna cosa per tal que siguin més desperts, o més imaginatius.

A *Marta Teixidor, la dona ascensor* hi

ha una curiosa comunitat de veïns en la qual trobem una mica de tot: una vella amb el seu antipàtic gosset, una família d'immigrants, un jove guitarrista, una jove portera, la Marta, i finalment el personatge més negatiu, el propietari de la finca. Doncs en aquest tranquil edifici de ciutat, arriba una cosa per a la qual no tothom estava preparat: la modernitat. I aquesta paraula de la qual parlem sovint, sense saber ben bé què vol dir, realment té un significat ben dur per a la protagonista de la història; els humans són substituïts per les màquines. Açò en la realitat és un problema difícilment superable, però al llibre, mitjançant la fantasia —vehiculada a través de música, herbes, flors i màgia— tenim el problema resolt. Tot plegat no està malament i, afegint les imatges, tenim una història simpàtica. El fet que siga el propi llibre qui s'adreça al lector i que siga ell també qui fa de narrador fent reflexions gracioses amb un llenguatge viu és un dels aspectes positius que hi he trobat.

L'única cosa que em fa dubtar en aquest llibre és el fet que la història pugua resultar una mica avorrida per als nens, per tal com les qüestions de veïnats, herències i problemes de lloguer els interessin relativament. El que vull dir és que el llibre pot resultar poc atractiu als infants i no és adequat

per als joves una mica més grans perquè, a ells, se'ls ha de parlar de forma diferent.

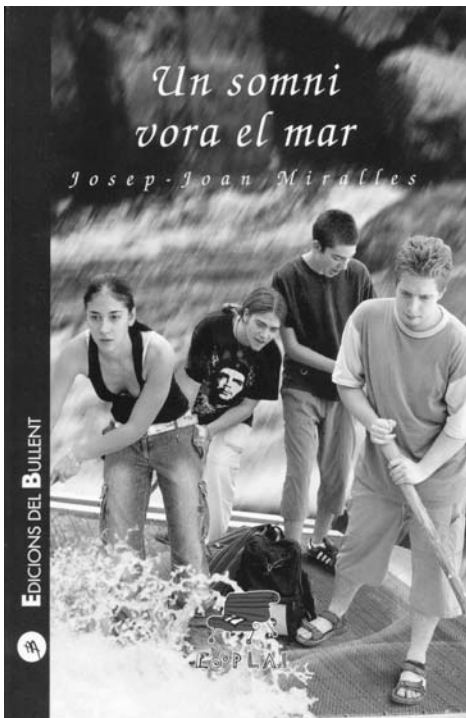
Malgrat tot, *Marta Teixidor, la dona ascensor* té una bona dosi d'alegria i de positivitat que en definitiva és allò que els infants han de tenir. A més a més, les il·lustracions són d'allò més animades, la qual cosa completa amb destresa el text. Una heroïna s'afegirà al llistat dels nens, Marta, la dona ascensor amb una força i una energia excepcionals.

Maria Sirera

Rius de tinta

Quatre joves protagonitzen aquesta senzilla però interessant aventura estiuenca, iniciada a terres castellanques i amb les braves aigües fluvials com a rerefons. La tenacitat i l'ànima d'experiències sempre combinen bé (si els teus pares no se n'assabenten...)

UN SOMNI VORA EL MAR

JOSEP-JOAN MIRALLES

COL·L. "ESPLAI", 30

101 PÀGS.

EDICIONS DEL BULLENT, PICANYA, 2004

L'aventureta que ha compost Josep-Joan Miralles és una narració entretinguda, amb dues línies argumentals correctament entrelaçades, que expliquen les tribulacions de quatre protagonistes joves sense identificar. No és que no tinguin nom, sinó que, per exigències del guió, resten bastant desdibuixats, i resulta difícil entreveure-hi la personalitat de cadascun d'ells.

Per sort, la història es desenvolupa al marge del món acadèmic, la qual cosa sempre s'agraeix. La trama, situada a terres castellanques, oscil·la entre el relat d'aventures i el policíac, ja que els personatges es veuen involuntàriament immersos en un afer delictiu, aliè a ells. I encara hi ha una tercera història, que conclou el llibre, arran d'una troballa que s'esdevé durant el viatge. La baixada d'un riu en llanxa de pneumàtics –d'amagat dels pares– no és

precisament un passeig i alegre descobrir que pràcticament tot el que ocorre és, com a mínim, creïble (cosa que no podem dir del muntatge fotogràfic de la portada, que cau en els tòpics).

S'ha de dir, però, que ens trobem amb un problema important: la puntuació. Una cosa que, en ocasions, pot ser perdonable en la literatura per a adults, és molt més greu en la juvenil. Així, sembla increïble que, per causes que desconeixem, aquest llibre faça un ús tan antipedagògic dels signes de puntuació. Per començar, hi ha títols de capítols sense punt final i altres que sí que en tenen (el sisé, per exemple); i d'altra banda, hi ha paràgrafs sencers sense un sol punt. A la pàgina 22 trobem el primer exemple que ens crida l'atenció: una intervenció d'un personatge, al final d'un diàleg (ja em disculpareu la longitud de la citació: "No us poseu tan contents que encara ens queden més problemes que aconseguir els pneumàtics, per a mi això era la qüestió més senzilla, em pareix més fotut com convèncer els nostres pares per a estar tres dies fora, menys no podem."). I més endavant n'hi ha una altra (repartida entre les pàgines 24 i 25) que ocupa ni més ni menys que onze línies, sense un sol punt. El pitjor de tot és que són diàlegs, és a dir, que se'ns força a imaginar uns personatges amb la capacitat respiratòria d'un catxalot. D'altres vegades, però,

la puntuació, o millor dit la seua absència, és ambígua ("No —contestà el sergent— he parlat amb la patrulla que vigila el riu [...].", pàg. 74). I si no tenim prou, ens trobem paraules com "alcançaven" (pàg. 49), o usos incorrectes de "quan" (pàg. 55, "Quan de temps?").

Fet i fet, és una llàstima que tants i tants educadors s'entesten a fer classe de gramàtica (amb aquella duresa que la caracteritza) si després no poden confiar ni tan sols que els "llibres de lectura" seran coherents amb allò. Serà una qüestió de temps —esperem— o d'insistència.

Joan Manuel Matoses

